

Jornades Internacionals d'Estudi sobre el bisbe Feliu d'Urgell

Amb motiu dels 1200 anys del concili d'Aquisgrà (799) i la polèmica entre Alcuí de York i Fèlix d'Urgell que l'omplí durant una setmana, els dies 28 a 30 de setembre de 1999 van tenir lloc a la Seu d'Urgell unes *Jornades Internacionals d'Estudi sobre el bisbe Feliu d'Urgell*, on s'intentà esbrinar l'abast de la seva doctrina, condemnada oficialment com «adopcionisme».

Les *Jornades*, impulsades i coordinades per Josep Perarnau, amb un especial recolzament per part de Mons. Martí Alanís, bisbe d'Urgell, havien estat precedides de la publicació, un any abans, de un important material de base (*Feliu d'Urgell, Bases per al seu estudi*, Josep Perarnau [coord.], Facultat de Teologia de Catalunya i Societat Cultural Urgel·litana, 1999, 239 ps.). Aquestes *Bases* incloïen la reproducció de dos estudis clàssics sobre Feliu d'Urgell de Nicolau d'Olwer i de Ramon d'Abadal, a cura de Prim Bertran; les fonts i bibliografia sobre el tema dels darrers seixanta anys, a cura de Josep Perarnau; i, sobre tot, també a cura de Perarnau, tots els fragments textuais de Fèlix conservats dins les obres dels seus oponents Alcuí de York i Agobard de Lió, així com la lletra de retractació que adreçà als clergues i fidels d'Urgell: un total de quasi un centenar de fragments, que es tot el que ens queda dels seus escrits i que, malgrat la seva procedència, perquè són cites dels seus contradictors i no sabem si de vegades fora de context, permeten l'única aproximació directa possible al seu pensament, lluny d'especulacions que més aviat defugen el centre de la qüestió.

Els ponents de les *Jornades*, la segona de les quals es va fer a Andorra amb el suport del govern del Principat, van ser Manuel Riu (Universitat de Barcelona), John C. Cavadini (Universitat de Notre Dame, Indiana, EE.UU.) i Cebrià Baraut (Montserrat). Hi van contribuir, entre altres, M. de Epalza (Universitat d'Alacant), E. Magnou-Nortier (Universitat de Lille), Manuel A. Mundó (Universitat de Barcelona), B. Marquès (Urgell), J.N. Hillgarth (Universitat de Toronto), J.M. Rovira Belloso (Facultat de Teologia de Catalunya), C. Batlle (Universitat de Barcelona), Miquel S. Gros (Vic), E. Moliné (Urgell), etc., amb un total d'una seixantena d'assistents.

«Mai no s'havia fet un esforç de revisió crítica del fet històric, a la recerca de la seva autèntica posició doctrinal, com s'ha fet ara», diu Martí Alanís en les paraules que presenten les actes de les *Jornades*. El debat deixà finalment la sensació que la cristologia de Fèlix, en una continuïtat evolutiva amb la de Sant Agustí, la dels pares de l'església hispana i la de les afirmacions del concili XI de Toledo, difícilment es pot considerar heterodoxa; i més encara si es tenen en compte les seves protestes quan se li retreia que les seves afirmacions implicaven conseqüències no acceptables, cosa que ell negava. Sembla també que, d'alguna manera, mancà la voluntat o la capacitat d'escoltar i fer-se càrrec del que ell volia dir, i entendre així el sentit en què usava alguns termes que, d'altra banda, tenien l'inconvenient de evocar errors passats.

La polèmica s'inscriu en els moments que s'iniciava un canvi profund en la història de les terres on ben aviat començaria a formar-se Catalunya, canvi que aquests fets contribuïren a accelerar: s'establí amb més força la tutela carolíngia sobre el territori, les estructures eclesials es desvincularen de les velles arrels hispanes, la litúrgia romano-gàl·lica substituï la pròpia, s'imposà la regla de Sant Benet als monestirs que fins llavors seguien altres regles, la teologia canvià d'orientació, i fins i tot la lletra visigòtica desaparegué dels escrits en favor de la carolina.

Les actes de les Jornades han estat publicades a l'estiu del 2000, després d'un període que ha permès incloure-hi les respostes escrites d'alguns dels assistents a unes preguntes finals. Les seves dades senceres són: *Jornades Internacionals d'Estudi sobre el bisbe Feliu d'Urgell, La Seu d'Urgell, 28-30 de setembre de 1999, Crònica i estudis*, Josep Perarnau (coord.), Facultat de Teologia de Catalunya i Societat Cultural Urgel·litana, 2000, 276 ps., amb índexs i taules.

Enric MOLINÉ

Pati de Palau, 5

E-25700 La Seu d'Urgell

enricmc@ole.com

VI Jornadas de Historia de la Iglesia de la Pontificia Universidad Católica Argentina

Durante los días 11 y 12 de septiembre de 2000, y con la participación de 47 especialistas provenientes de Uruguay, México, de la ciudad de Buenos Aires y de varias provincias de la República Argentina; se realizaron en la Sede Central de Puerto Madero (Buenos Aires) las VI Jornadas de Historia de la Iglesia, organizadas por la Cátedra de Historia de la Iglesia de la Facultad de Teología de la Pontificia Universidad Católica Argentina. En esta ocasión las jornadas se dedicaron al estudio de la «Iglesia y la Edad Moderna. Siglos XIX y XX».

Inauguradas por el titular de la cátedra Mons. Dr. Juan Guillermo Durán; las conferencias estuvieron a cargo de los siguientes expositores:

- Pbro. Dr. Mario Aurelio Poli: *Algunas notas para la comprensión de la Iglesia en el siglo XIX.*
- Mons. Lic. Luis Heriberto Rivas: *La cuestión bíblica: de León XIII a Pío XI.*
- Mons. Dr. Antonio Marino: *Cristo ¿cumbre religiosa de la humanidad? La cristología en la crisis modernista.*
- R. P. Dr. Fabio Baggio: *Iglesia y movilidad humana en la Argentina moderna (1870-1915): problemas, ideas y acción pastoral.*
- Lic. Sra. Liliana Marisa Crespi: *El Archivo General de la Nación: fondos documentales de interés histórico eclesialístico.*